

Projekt

z dnia 9 grudnia 2019 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY NOWINKA**

z dnia 2019 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na
2020 r.**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2019 r. poz. 2277), uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 r. stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowinka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie 1 stycznia 2020 r.

Przewodnicząca Rady Gminy

Elżbieta Klaczkowska

Załącznik do uchwały Nr

Rady Gminy Nowinka

z dnia 2019 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
NA 2020 ROK**

ROZDZIAŁ I

PODSTAWY PRAWNE

§ 1. Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych są:

1. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277);
2. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.);
3. Ustawa o działalności leczniczej z dnia 15 kwietnia 2011 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 2190);
4. Ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 2190 z późn. zm.);
5. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.)
6. Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 roku (Dz. U. z 2018 r. poz. 1492 z późn. zm.)
7. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492)
8. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020

§ 2. Źródłem finansowania Programu są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz środki własne gminy przeznaczone na zadania z zakresu problematyki alkoholowej.

§ 3. Realizatorami Programu są:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
2. inne podmioty, którym zlecane są zadania Programu.

§ 4. Celem programu jest zmniejszenie skali problemów alkoholowych na terenie Gminy Nowinka oraz efektywne niwelowanie skutków związanych z występowaniem zjawiska. Wydłużenie życia społeczeństwa oraz poprawa jakości życia związanej ze zdrowiem.

ROZDZIAŁ 2

WPROWADZENIE

Alkohol jest jedną z najpopularniejszych substancji psychoaktywnych, a jego nadużywanie może prowadzić do wystąpienia wielu negatywnych skutków zdrowotnych. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) alkohol jest jednym z największych czynników ryzyka dla zdrowia populacji, większe ryzyko stanowi tylko palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Z nadużywaniem alkoholu powiązane są m. in. problemy przemocy w rodzinie, ubóstwo i wykluczenie społeczne. Problemy wynikające z picia alkoholu obecnie stanowią jedną z ważniejszych kwestii społecznych. Zjawisko to ma istotny wpływ na stan zdrowia

Polaków, poczucie bezpieczeństwa społecznego, zdolność do koncentracji na wymagającym rynku pracy a także na relacje rodzinne. Picie alkoholu postrzegane jest jako sposób na życie oraz rozwiązywanie wszelkich problemów. Istotnym jest fakt nasilania się zjawiska systematycznego picia wśród młodzieży. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki, wydłużenia życia, minimalizacji szkód indywidualnych i społecznych będących następstwem nadużywania alkoholu. Określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ustawa reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wytycza zadania oraz źródła ich finansowania. W ustawie zawarte są regulacje dotyczące sprzedaży napojów alkoholowych, zasady kontroli sprzedaży, reklamy napojów alkoholowych oraz formułuje przepisy karne dotyczące obrotu i reklamy alkoholu niezgodnego z przepisami prawa. Ustawa określa podstawy leczenia odwykowego oraz wskazuje kompetencje i zadania Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

„Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych z nią związanych. W świetle nowoczesnej wiedzy uzależnienie od alkoholu jest chorobą wieloczynnikową, biopsychospołeczną, uszkadzającą funkcjonowanie człowieka w sferze somatycznej, psychologicznej, społecznej i duchowej”. (PARPA)

ROZDZIAŁ 3

DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE NOWINKA

W celu prawidłowego zaplanowania podejmowanych działań w niniejszym programie niezbędne jest przeprowadzenie analizy problemów społecznych w Gminie Nowinka ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska nadużywania alkoholu. Gminę Nowinka zamieszkiwało 2954 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2018 r.). Na terenie Gminy Nowinka zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Augustowie według stanu na dzień 31.12.2018 r. było 82 bezrobotnych w tym 35 kobiet. W porównaniu do lat ubiegłych liczba bezrobotnych spadła, dla przykładu na koniec 2016 r. zarejestrowanych było 111 osób. Ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych otrzymanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2018 roku skorzystało 110 rodzin, więcej niż w 2017 r. Rodzin objętych opieką socjalną pracowników było znacznie więcej.

Analizując problemy alkoholowe mieszkańców Gminy Nowinka wykorzystano dane Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia, Komendy Powiatowej Policji, Prokuratury i Sądu Rejonowego w Augustowie oraz materiały uzyskane w toku wykonywanej pracy przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, Punktu Konsultacyjnego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Nowince. W Punkcie Konsultacyjnym w Nowince dwa razy w miesiącu dyżury pełniła specjalistka ds. uzależnień, która udzieliła następującej ilości porad:

Tab.1 Liczba porad udzielonych w Punkcie Konsultacyjnym w Nowince

ROK	2016	2017	2018
Porady indywidualne	83	124	65
W tym: osobom uzależnionym	69	45	49
Pijącym szkodliwie	3	1	1
Kierowanym przez prokuraturę	8	20	24
Współuzależnionym	23	9	5
DDA i dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym	29	10	10
Sprawcom przemocy	45	26	31
Ofiarom przemocy	15	13	6
Uczestnicy zajęć grupowych	-	-	-

Mieszkańcy gminy Nowinka uzależnieni od alkoholu i członkowie ich rodzin korzystali z leczenia odwykowego w Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Augustowie, która udzieliła następującej ilości porad:

Tab.2 Liczba porad udzielonych w Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia

ROK	2016	2017	2018
Ilość porad dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz członków ich rodzin	127	133	137
Ilość konsultacji dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	29	23	17
Ilość programów psychokorekcyjnych dla kierowców	2	-	-

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. W Gminie Nowinka funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której zadania są określone w niniejszym programie

Tab.3 Ilość wniosków składanych do GKRPA przedstawia się następująco:

ROK	KPP	Prokuratura	GOPS	Rodzina	Razem
2015	9	1	-	9	19
2016	2	2	-	1	5
2017	2	1	5	-	8
2018	3	2	1	4	10
Razem	13	4	5	10	42

Nadużywaniu alkoholu towarzyszy często stosowanie przemocy w rodzinie. Trudno jest jednoznacznie określić skalę tego zjawiska. Z danych otrzymanych z Rejonu Dzielnicowych Policji w Nowince wynika, że liczba sporządzonych „Niebieskich Kart -A” dotyczących przemocy w rodzinie w roku 2014 r. wyniosła 7, w 2015 r. – 0, a w 2016 r. – 9, a w 2017 – 10, w 2018 r. - 3 „Niebieskie Karty” w większości zostały założone przez przedstawicieli Policji. Zakończono procedury w 6 rodzinach, w związku z ustaniem przemocy lub brakiem zasadności prowadzenia działań. Z przeprowadzonej analizy wynika, że

na terenie gminy Nowinka tylko Policja i GOPS realizuje procedurę „Niebieskiej Karty”. W okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. prowadzono 13 procedur „Niebieskie Karty”

Tabela 4. Zestawienie liczby „Niebieskich Kart” sporządzonych w latach 2015-17 na terenie gminy

ROK	KPP	GOPS	RAZEM
2015	7	-	7
2016	8	1	9
2017	8	2	10
2018	2	1	3
Razem	23	3	29

ROZDZIAŁ 4

PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ INTEGRACJA SPOŁECZNA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU

§ 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu realizowane będzie poprzez:

1. zwiększenie dostępności niezbędnych oddziaływań terapeutycznych poprzez dofinansowanie Poradni Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Augustowie, umożliwiające mieszkańcom Gminy korzystanie z programów i usług prowadzonych przez tę placówkę, których realizacja wynika z lokalnych potrzeb;
2. zachęcanie do korzystania ze specjalistycznych placówek terapii odwykowej poprzez dofinansowanie ze środków GOPS dojazdu do tych placówek osobom uzależnionym od alkoholu w celu odbycia terapii;
3. finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla członków Komisji w celu podniesienia ich kwalifikacji;
4. udzielanie indywidualnych świadczeń zapobiegawczo-leczniczych dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin w Punkcie Konsultacyjnym w Nowince;
5. finansowanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, wydawanych przez biegłych sądowych;

§ 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie będzie realizowane poprzez:

1. zwiększanie skuteczności interwencji prawno-administracyjnych wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny powodowanych przez picie alkoholu poprzez dofinansowane działań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy;
2. edukację publiczną – zakup poradników, broszur i książek dotyczących problemów uzależnień i sposobów ich rozwiązywania do biblioteki publicznej;
3. koordynację działań osób, instytucji i służb zajmujących się pomocą ofiarom przemocy w rodzinie na terenie gminy tj. Kuratorów, Policji, GOPS, NZOZ, szkół, stowarzyszeń itp., poprzez dofinansowanie (wspólnie z GOPS) obsługi zespołu interdyscyplinarnego;
4. umożliwienie korzystania z pomocy prawnej zapewnionej przez Urząd Gminy w Nowince;

5. finansowanie dożywiania dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

§ 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych będzie realizowane poprzez:

1. wspieranie i finansowanie Szkolnych Programów Profilaktyki poprzez zakup sprzętu komputerowego, multimedialnego i nagłaśniającego, programów komputerowych, filmów, broszur, ulotek, czasopism i publikacji z zakresu profilaktyki i uzależnień;
2. finansowanie zatrudnienia oraz szkoleń pedagogów i nauczycieli niezbędnych do realizacji profesjonalnych programów profilaktycznych na terenie szkół;
3. organizowanie lub dofinansowanie programów profilaktycznych, pogadanek edukacyjnych, koncertów i spektakli teatralnych o tematyce dotyczącej uzależnień dla uczniów, ich rodziców i nauczycieli;
4. finansowania działań sportowych, rajdów, olimpiad i konkursów promujących zdrowy styl życia łączących psychoprofilaktykę z aktywnością sportowo -turystyczno-rekreacyjną;
5. dofinansowanie innych kampanii edukacyjnych (w tym konkursów szkolnych) mogących przyczynić się do zmniejszenia spożycia alkoholu przez młodzież i dorosłych;
6. zwiększenie zasobów bibliotek szkolnych o nowe pozycje książkowe oraz multimedialne o tematyce związanej z profilaktyką, uzależnieniami, problemami wychowawczymi i podjęcie działań w kierunku zwiększenia zainteresowania uczniów, ich rodziców i nauczycieli posiadanym księgozbiorem;
7. współorganizacja i dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w szkołach i GOK-u, dofinansowanie organizacji zawodów sportowych i imprez o charakterze rekreacyjno-sportowym, wyposażenie szkół i placów zabaw w sprzęt sportowo-rekreacyjny;
8. organizowanie oraz dofinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych obozów dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych oraz innych form wypoczynku letniego i zimowego uwzględniającego programy lub zajęcia profilaktyczne, edukacyjne, rekreacyjne i turystyczne;
9. podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.

§ 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych będzie realizowane poprzez:

1. wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń (np. Augustowskie Stowarzyszenie Abstynentów „Tęcza”) i osób fizycznych zaangażowanych w działalność rozwiązywania problemów alkoholowych w społeczności lokalnej;
2. wspomaganie i finansowanie działalności stowarzyszeń (np. Stowarzyszenie „Wspólnota Puszczy”) i osób fizycznych zajmujących się wychowaniem młodzieży z rodzin “zagrożonych”;
3. dofinansowanie organizowanych przez instytucje, stowarzyszenia i organizacje imprez sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych promujących zdrowy, trzeźwy styl życia w czasie wolnym propagowanie trzeźwych obyczajów wśród młodzieży i dorosłych.

§ 5. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

§ 6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

Sposoby realizacji:

1. kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie:
 - sprzedaży alkoholu niepełnoletnim,
 - sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym,
 - sprzedaży alkoholu na kredyt lub pod zastaw,
 - reklamy i promocji napojów alkoholowych;
2. kierowanie wniosku do organu wydającego koncesję o cofnięcie zezwolenia na handel napojami alkoholowymi w przypadku stwierdzenia sprzedaży napojów alkoholowych z naruszeniem przepisów ustawy;
3. w przypadku złamania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych, podejmowanie interwencji i występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

ROZDZIAŁ 5

DOŚTĘPNOŚĆ ALKOHOLU

§ 1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w zakresie ograniczenia dostępności alkoholu następować będzie poprzez:

1. przestrzeganie, wyznaczonego uchwałą Rady Gminy limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu z wyjątkiem piwa, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży oraz usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Nowinka;
2. cofanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w przypadkach określonych w ustawie.

ROZDZIAŁ 6

WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH

§ 1. Środki Finansowe przeznaczone na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będą przyznawane zgodnie z regulaminem przyznawania i rozliczania środków finansowych pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu oraz ze środków własnych gminy przeznaczonych na profilaktykę uzależnień.

§ 2. Dyspozycje finansowe dotyczące wydatków w oparciu o wnioski Komisji lub zaopiniowane przez tę Komisję realizuje Wójt Gminy.

§ 3. Realizacja Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podlega kontroli Wójta Gminy.

ROZDZIAŁ 7

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

§ 1. Do zadań Komisji należy w szczególności:

1. wykonywanie "Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych " i składanie rocznego sprawozdania Wójtowi Gminy do 31 marca roku następnego;
2. prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na podstawie udzielonych przez Wójta Gminy upoważnień;
3. podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu;
4. opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie określonym ustawą.
5. występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, w przypadku naruszenia określonych przepisów

§ 2. Ustala się wynagrodzenie miesięczne dla członków Komisji w następujących wysokościach:

przewodniczącego Komisji - 600,00 zł,

sekretarza Komisji – 225,00 zł

członka Komisji - 150,00 zł.

§ 3. Podstawą wypłaty wynagrodzeń członków komisji jest obecność na wszystkich posiedzeniach w danym miesiącu zgodnie z listą obecności.

§ 4. Wynagrodzenie przewodniczącego i sekretarza nie zależy od ich obecności na posiedzeniu Komisji.

§ 5. Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów przejazdu na podstawie delegacji.

ROZDZIAŁ 8

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 1. "Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych" realizowany jest w ścisłej współpracy i współdziałaniu z organami administracji rządowej oraz organizacjami pozarządowymi zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

§ 2. Do kontroli warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych upoważnia się wytypowanych przez Wójta pracowników Urzędu oraz członków Komisji.

§ 3. "Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych" jest częścią Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.